

10. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן א בדבר אם לילך בטלית קטן של צמר **בימים החמים** ששמע כתר"ה מאחד שאין ראוי ללבוש בשבת לצאת בו לרה"ר ולקרמלית משום שאין דרך לילך בבגד צמר בימים החמים, **אינו כלום, דודאי הוא בגד** ורשאי לילך בו לרה"ר בשבת... וממילא כיון שלמחות ציצית עדיף יותר בגד של צמר שחייב בציצית מדאורייתא לכל השיטות, יותר טוב גם בקיץ לילך בט"ק של צמר. **וכן אני נוהג** מטעם דהא חיוב ללבוש בגד החייב בציצית ליכא בעצם, אלא משום **שצריך להשתדל לקיים המצוה** מצד הא דאמר מלאכא לרב קטינא במנחות דף מ"א סדינא בקייטא וסרבלא בסיתוא ציצית מה תהא עליה **ובזמן דאיתא ריתחא ענשינן** עיין שם, ממילא אם טליתות אחרות פטורות מדאורייתא וכדסובר המחבר ברס"ט... לכן צריך להשתדל לקיים המצוה מדאורייתא לכו"ע ולא בשל שאר מינים...

11. הליכות שלמה, פרק ג', דבר הלכה כה **ולתתחלה יש לילך בט"ק של צמר לקיים המצוה מדאורייתא לכו"ע...** ומש"כ במעשה רב שרבנו הגר"א ז"ל לא לבש ט"ק של צמר, כבר כתב ע"ז הגר"ה הלוי בשם הגר"ש סלאנט ז"ל דהגר"א ז"ל הרי היה מעוטף בטלית גדול של צמר כל היום, ולכן לבש ט"ק משאר מינים כדי לקיים גם מ"ע של לא תסור, עיי"ש. **ואף אם מצטער בלבישתו מחמת החום,** לית לן בה ושפיר מקיים המצוה, שהרי בימות הקיץ ודאי ליכא כלל שום הנאת הגוף מן הט"ק, אפילו מטלית של בד, ואעפ"כ פשוט דמקיים בה המצוה ומברך על מצות ציצית, והיינו משום דתליא רק בלבישה ולא בהנאה... ובטעמא דמילתא צ"ל דכיון שכבר נהגו ללבוש תמיד בגד של ציצית, כבר נהפך בגד כזה להיות כמלבוש רגיל, שכל אדם רגיל ללבושו אף אם אין לו מזה שום הנאה, ומשום כך גם מותר לצאת בו בשבת לרה"ר.

12. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מ: היא של בגד וכנפיה של עור - חייבת, היא של עור וכנפיה של בגד - פטורה, מאי טעמא? **עיקר בגד בעינן.**

13. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן א בבגדים של ניילאן ורייען וכדומה אם חייבין בציצית נשאלתי... אם יכול ללבוש בימי הקיץ החמים בגד של ד' כנפות לקיום מצות ציצית מהמינים **ניילאן ורייען** וכדומה שנתחדשו בשנים אלו. והשבתי כי מסתבר לע"ד כי **מינים אלו פטורין מציצית** אף להסוברים דכל הבגדים חייבין בציצית אף משאר מינים שאינם של צמר ופשתיים, והטעם דהא מדודו שיש בגד שפטור מציצית כמו בגד של עור כמפורש בגמ' מנחות דף מ'... עכ"פ לדינא הרי גם הרמב"ם פוטר בבגדים של עור וא"כ יש למילף מזה **שיפטור גם בגדים ממינים אלו** כיון שגם הם לא דמו לבגדים דצמר ופשתיים אלא לבגדים של עור. ואף שיש קצת לחלק מבגדי עור שעשאן חוטין וארגן דהתם היה כבר עור שלם שהיה ראוי לעשות ממנו בגד כמו שהוא אך ששינה וחתכו תחלה לחוטין שלכן אין ע"ז שם אריגות, אבל מינים דניילאן ורייען אם מתחלה נעשו לחוטין שממילא האריגה הכרח בהם אולי יש להם חשיבות אריגות דל"ד לעור שמתחלה לא היה חוטין, **לא נראה כלל לחלק** מאחר דעכ"פ לא דמו לבגדים דצמר ופשתיים דכי עור נאמר לפטור שנימא שמה שלא דמי לעור לא נפטר הא בגד הזכר לחיוב ולכן צריך שידימה לבגד לחייבו ועור שלא דמי לבגד פטור א"כ גם בגדים דמינים אלו לא דמו שלכן אין לחייבם. ולענין **ללבוש בימים החמים** בגד דק הנעשה ממינים שאין מחממין כמו מצמר גפן... להרמ"א שפוסק כרוב הראשונים שכל בגדים חייבין מדאו' יכול לילך בבגד של שאר מינים, ובאופן זה שאינו מצד החיוב אלא מצד הדור לקיים מצוה יש לסמוך על הרמ"א גם שלא להחמיר לילך דוקא בשל צמר כיון שקשה לו מצד החום אבל מ"מ **בע"נ המחמיר תבא עליו ברכה.**

1. במדבר טו:לח (לח) **דבַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל־כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדִרְתָּם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצֵת הַכַּנָּף פִּתְּיֵל תְּקַלְתָּ:**
2. דברים כבי"א (יא) **לֹא תִלְבַּשׁ שְׂעִטָּז צֶמֶר וּפְשֵׁתִים יַחְדָּו:**

3. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף לט: דרבא רמי, כתיב: הכנף - מין כנף, וכתיב: צמר ופשתיים, הא כיצד? **צמר ופשתיים - פוטרין בין במינן בין שלא במינן,** שאר מינין - במינן פוטרין, שלא במינן אין פוטרין. ורב נחמן? כדתנא דבי רבי ישמעאל, דתנא דבי רבי ישמעאל: הואיל ונאמר בגדים בתורה סתם, ופרט לך הכתוב באחד מהן צמר ופשתיים, אף **כל צמר ופשתיים.**

4. רמב"ם הלכות ציצית פרק ג הלכה ב אבל טלית של שאר מינין כגון בגדי משי ובגדי צמר גפן ובגדי צמר גמלים וצמר ארנבים ונוצה של עזים וכיוצא בהן אין חייבין במצות ציצית אלא מדברי חכמים כדי להזהר במצות ציצית... שכל הבגדים האמורים בתורה סתם אינם אלא צמר ופשתיים בלבד. /השגת הראב"ד/ א"א כמדומה אני שזה הוא כלך ולא מחזור עכ"ל.

5. בית יוסף אורח חיים סימן ט דברי רבינו נכוחים דלכולי עלמא כל מיני בגדים חייבים בציצית אבל אי מיחייב מדאורייתא או מדרבנן בהא איכא פלוגתא... **והרב ר"י אלפסי פסק כרב נחמן וכן פסק הרמב"ם**... דטלית של שאר מינים אינם חייבין בציצית אלא מדרבנן... אבל התוספות כתבו שרש"י ורבינו תם פסקו כרבא משום דהוי בתרא וכן כתב המרדכי בשם ר"י וכן פסק סמ"ג וכן דעת הרא"ש **ותמה על הרב רבי יצחק אלפסי למה פסק כרב נחמן** כיון דרבים פליגי עליה רב יהודה ורחבה ורבא ואי משום דתנא דבי רבי ישמעאל אתי כותיה הא איכא תנא דבי רבי ישמעאל אחריתא דאתי כוותיהו כדאיתא בגמרא ומכל מקום **כיון דהרב רבי יצחק אלפסי והרמב"ם קיימי בחד שיטתא הכי נקטינן.**

6. שו"ע או"ח הלכות ציצית סימן ט סעיף א אין חייב בציצית מן התורה, אלא בגד פשתיים או של צמר רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. (וי"א דכולהו חייבין מדאורייתא והכי הלכתא) (תוס' דף ל"ט והרא"ש וסמ"ג ומרדכי).

7. משנה מסכת כלאים פרק ט משנה א אין אסור משום כלאים אלא צמר ופשתיים ואינו מטמא בנגעים אלא צמר ופשתיים אין הכהנים לובשין לשמש בבית המקדש אלא צמר ופשתיים...

8. ערוך השולחן אורח חיים סימן ט סעיף א ...ובארצ"ח הביא ראה לזה ממשנה רפ"ט דכלאים דחשיב מילי דצמר ופשתיים ולא חשבה זה דציצית ואולי משום דכל הני דחשיב שם גם מדרבנן אין חיוב ולא כן בציצית.

9. משנה ברורה סימן ט (ג) אלא מדרבנן - אף דצריך לברך על מצוה שהיא מדרבנן ג"כ מ"מ נ"מ לענין כמה דברים. א'. **דיותר ראוי לעשות בגד שהוא יוצא בו מן התורה.** ב'. אם נתערב לו ציצית טוויין לשמן בשלא לשמן ואין לו ציצית אחרים או שיש לו ספק על הבגד אם הוא חייב בציצית דאם הוא מדרבנן ספיקא דרבנן לקולא. ג'. אם הוא יושב בצבור ונפסק אחד מציציותיו בחול דאם הוא מדרבנן י"ל כבוד הבריות דוחה דרבנן ואינו מחוייב תיכף לפשוט טליתו עיין בס"י י"ג ועוד נ"מ הרבה עיין בפמ"ג:

(ה) והכי הלכתא - וי"ש יחמיר על עצמו לחוש לדעה הראשונה ויעשה טלית של צמר כדי שיתחייב בציצית מן התורה לכו"ע. ונכון שיעשה בין הט"ג ובין הט"ק של צמר: